

Uuslennundus toob valdkonda uued tuuled

Uuslennundus ehk mehitamata õhusõidukite areng ning rohetehnoloogia mõjutab õhustranspordi järgmise kümnendi arengut.

Õhustranspordi alavaldkonnas on **tehnoloogia pidevas arengus**, seda nii lennukite efektiivsuses, turvalisuse süsteemides, automatiseerimises, piloodi abisüsteemides kui ka lennundusvaldkonna digitaalsetes lahendustes. Üha enam digitaliseeruvad ka lennupiletite broneerimine, pagasihaldus, julgestuskontroll jm.

Mehitamata õhusõidukite

- (droonide) turg kasvab aastaks 2035 Euroopas u 10 miljardi euroni;
- areng loob uusi liiklustasandeid, eriti rohkelt väga madalal kõrgusel (alla 150 m) ehk tiheasustusaladel. Mõju on märkimisväärne ka kõrgemal, kontrollitud õhuruumis;
- kiire areng loob uusi ettevõtteid: eri lennubahendite tootmine, arendamine, hooldus ja integreerimine majandussektoritesse;
- areng pakub efektiivset ja kulutõhusat viisi andmete kogumiseks ja jälgimiseks paljudes valdkondades: põllumajandus, metsandus, turvalisus, geodeesia, ehitus ja inspekteerimine;
- kasutuselevõtt muudab logistikat ja tarneahelaid.

Rahvusvaheline lennundus kasvab 3% aastas. Uuslennundus kasvab u 15% aastas.

Lennunduse süsinikujalajälg on transpordi alavaldkondades üks suuremaid. Lennunduses on suurenenud rõhk keskkonnasäästlikkusele ja taastuvenergiale üleminekule. Tallinna Lennujaam plaanib jõuda kliimaneutraalseks aastaks 2025. Süsiniku-jalajälje vähendamiseks peab lennunduses ennaktempos investeerima uuenduslikesse kütuselahendustesse, sh biokütused ja vesinik, ning kütusesäästlike mootorite arendusse.

Valdkonna tööjõu teadmised uuslennundusest, töötajate digipädevused ja roheoskused vajavad olulist täiendamist.

Uued ja kasvava vajadusega oskused eri ametialadel

	Piloot	Kaugjuhtimise oskus; enesejuhtimiseoskus, sh stressijuhtimine, vastutus, tähelepanu säilitamine
	Lennunduse sideinsener	Infotehnoloogia oskused, sh tarkvara arendus, programmeerimine, süsteemianalüüs ja testimine; tava- ja uuslennunduse süsteemide suhestamine; juhtimis- ja meeskonnatöö oskused
	Lennujuht	Automaatsüsteemide ja irdtornide võimaluste ja piirangute tundmine; kognitiivne võimekus ekraani kaudu töötamiseks; uute protseduurireeglite tundmine süsteemirikete haldamisel; enesejuhtimine, sh tähelepanu ja pingetaluvus
	Lennunduskorraldaja	Roheoskused, sh efektiivne ja kestlik lennuoperatsioonide korraldamine; süsinikujalajälje mõõtmine; suurandmete analüüsioskus; juhtimis- ja meeskonnatöö oskused
	Lennunduse klienditeenindaja	Suhtlemis- ja kommunikatsioonioskused; riskijuhtimise ja kriisisuhtluse oskused; enesejuhtimiseoskus, eelkõige stressijuhtimine

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Põhikutsealade hõive prognoos ning hinnang tööjõuvajaduse ja pakkumise tasakaalule

	HÕIVATUD 2022		PROGNOOS 2032	VAJADUS VS PAKKUMINE
Piloot	220	↑↑	300	OK
Lennujuht	70	→	70	ÜLE
Lennusaatja/klienditeenindaja	200	↗	220	OK
Lennunduse sideinsener	70	↑↑↑↑	140	PUUDU
Lennunduskorraldaja	140	↑	170	OK

↑↑↑↑ - ülisuur kasv (10 aasta jooksul kuni 100%)

↑↑ - suur kasv (10 aasta jooksul kuni 40%)

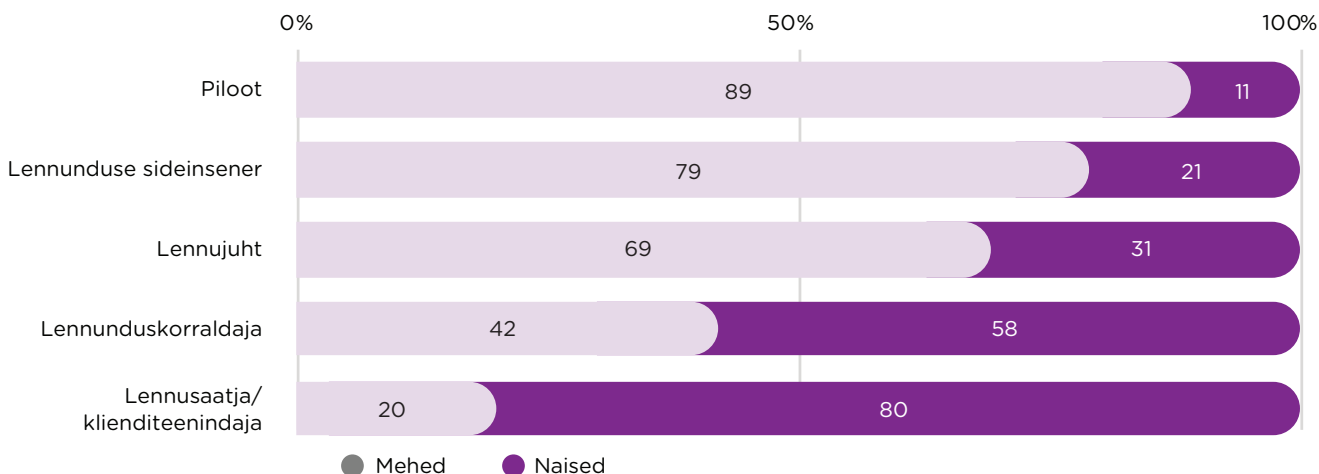
↑ - keskmine kasv (10 aasta jooksul kuni 20%)

↗ - väike kasv (10 aasta jooksul kuni 10%)

→ - püsib stabiilsena (10 aasta jooksul ±5%)

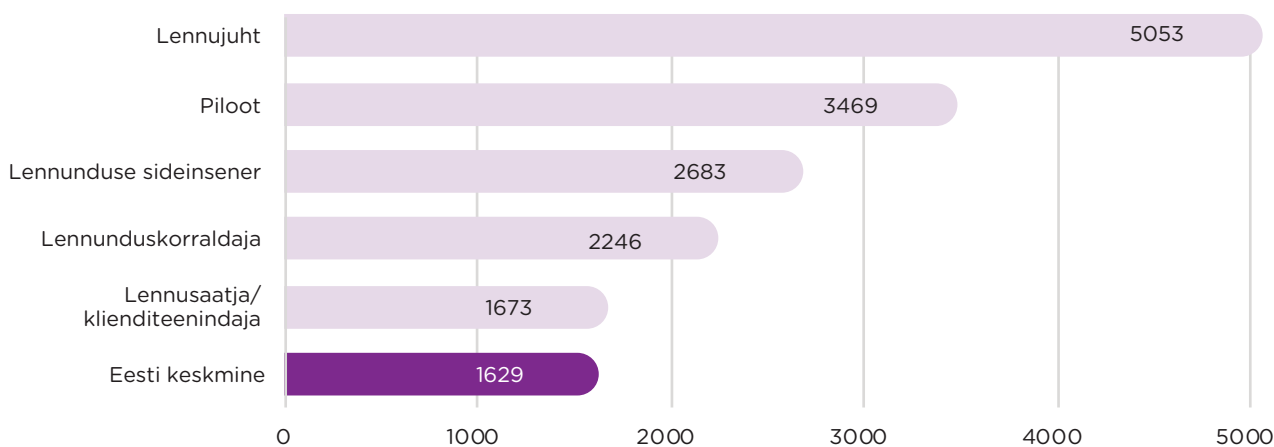
Kõige suurem kitsaskoht sektoris on **sideinseneride puudus**, vajadust suurendab mh uuslennunduse järjest tormilisem areng. Väga olulisel määral on sõda ja Aasia-suunaliste lendude ärajäämine **vähendanud lennujuhtide vajadust**. Nõudlust vähendab ka irdtornide kasutuselevõtt.

Kuigi valdkonnas on mehi-naisi suhteliselt võrdselt, erineb meeste ja naiste osakaal ametite lõikes

Õhustranspordi põhikutsealadel hõivatute osakaal soo järgi (%) 2022. aastal

Õhustranspordi ametialasid iseloomustavad Eesti keskmisest kõrgemad palgad

Õhustranspordis hõivatute keskmine brutopalk (€) 2022. aastal

Lennujuhtimise irdtornide kasutuselevõtt:

2023 Tartu
2024 Kuressaare ja Kärdla
2025 Pärnu

700

inimest oli
 2022. aastal
 hõivatud
 õhustranspordis